

# VirkJanir í Neðri-Þjórsá

## Fréttir af undirbúningi



### Ágæti viðtakandi.

Eins og kunnugt er hefur Landsvirkjun um nokkurra ára skeið unnið að undirbúningi virkjana í Neðri-Þjórsá. Fyrirhugað er að reisa þar þrjár virkjanir til að nýta fallið í ánni. Efsta virkjunin er nefnd Hvammsvirkjun, síðan kemur Holtavirkjun en neðsta virkjunin er nefnd Urriðafossvirkjun. Fulltrúar Landsvirkjunar fóru um svæðið seinni hluta ársins 2000 og árið 2001 og kynntu

fyrirhugaðar framkvæmdir fyrir sveitarstjórnnum, landeigendum og ábúendum. Í tengslum við mat á umhverfisáhrifum virkjananna var málið einnig kynnt ítarlega í héraði á árunum 2001 til 2003.

Bréf þetta er sent á öll heimili í Skeiða- og Gnúpverjahreppi, Rangárþingi Ytra, Ásahreppi og Flóahreppi. Ætlunin er að senda framvegis út upplýsingar með þessum hætti eftir því sem málum vindur fram. Samvinna við heimamenn hefur frá upphafi verið afar góð að mati okkar

sem vinnum að þessu verkefni fyrir hönd Landsvirkjunar og vonumst við til þess að áframhald verði á því. Ef frekari upplýsinga er óskað hafið vinsamlega samband við undirritaða verkefnisstjóra Landsvirkjunar í síma 515 9000 eða með tölvupósti.

**Guðlaugur Þórarinnsson ([guðlaugur@lv.is](mailto:guðlaugur@lv.is))  
Helgi Bjarnason ([helgibj@lv.is](mailto:helgibj@lv.is))**

## Mat á umhverfisáhrifum og skipulag

Við mat á umhverfisáhrifum þessara virkjunarkosta var fallist á framkvæmdir með skilyrðum. Úrskurðir Skipulagsstofnunar vegna framkvæmdanna lágu fyrir 19. ágúst 2003 en úrskurðir umhverfisráðuneytisins, að loknu kærufæri, lágu fyrir 27. apríl 2004. Jafnframt hefur verið fjallað um framkvæmdirnar í tengslum við gerð aðalskipulags viðkomandi sveitarfélaga. Umhverfisáhrif fyrirhugaðra virkjana mótast einkum af því að þær verða reistar í blómlegri byggð á láglendi. Þar er land að mestum hluta gróð, fiskur í ám og vötnum og ummerki byggðar allt frá landnámi sjást víða. Sjá má matsskýrslur og úrskurði á heimasíðu Landsvirkjunar [www.lv.is](http://www.lv.is).

## Undirbúningsrannsóknir

Undirbúningsrannsóknir vegna virkjana í Neðri-Þjórsá hófust seint á árinu 2000 vegna verkhönnunar og mats á umhverfisáhrifum. Þeim rannsóknum lauk að mestu á árinu 2003. Í ágúst sl. hóf Landsvirkun að nýju jarðfræðirannsóknir vegna útboðshönnunar mannvirkjana. Jarðfræðirannsóknirnar felast að mestu í borun á rannsóknarholum til að kanna eiginleika berglaga, í grefti á gryfjum og skurðum til að meta eiginleika lausra jarðlaga og kanna sprungur í bergi. Ennfremur fara fram jarðeðlisfræðilegar mælingar á fyrirhuguðum virkjunarsvæðum til að rannsaka nánar staðsetningu á jarðskjálftasprungum og legu berglaga. Ræktunarsamband Flóa og Skeiða ehf er verttaki Landsvirkjunar í þessu verki en eftirlit hefur verið í höndum jarðfræðinga frá Almennu verkfræðistofunni hf og Jarðfræðistofunni ehf. Að jafnaði hafa um 6-8 manns unnið að verkinu. Áætlað er að jarðfræðirannsóknum verði fram haldið á næsta ári.

## Samningamál

Samningaviðræður við landeigendur eru að hefjast þessa dagana og er stefnt að því að ljúka þeim að mestu á næsta ári. Ekki hefur verið ákveðið hvenær framkvæmdir hefjast en þær eru m.a. háðar samningum Landsvirkjunar um orkusölu. Samningaviðræður standa nú yfir á milli Landsvirkjunar og Alcan um aukna raforkusölu vegna stækkunar álversins í Straumsvík og eru þær viðræður vel á veg komnar. Ef af samningum verður er nú gert ráð fyrir að byggingarframkvæmdir hefjist í lok ársins 2007 og þeim verði að mestu lokið árið 2011. Ef ekki verður samið við Alcan má gera ráð fyrir að raforkan verði notuð til uppbyggingar á öðrum iðjukostum og í því tilviki hæfust framkvæmdir nokkrum misserum síðar. Áætlanir gera ráð fyrir að allar virkjanirnar þrjár verði byggðar því sem næst á sama tíma.

# Hvammsvirkjun:

Uppsett afl Hvammsvirkjunar verður u.þ.b. 80 MW og orkugeta hennar verður allt að 630 GWst/ári. Inntakslón Hvammsvirkjunar, Hagalón, verður myndað með stíflu í Þjórsá ofan við Minnanúpshólma og stíflugörðum á austurbakka árinna. Stöðvarhús verður staðsett nærri norðurenda Skarðsfjalls í Landsveit í landi Hvamms og verður það að mestu leyti neðanjarðar. Frá inntaksmannvirkjum við Hagalón liggja um 400 m löng aðrenslisgöng að virkjuninni. Frá virkjun fellur vatnið um jarðgöng og síðan opinn skurð til Þjórsár neðan við Ölmóðsey.



# Urriðafossvirkjun:

Virkjun við Urriðafoss verður u.þ.b. 125 MW að affli og orkugeta virkjunarinnar verður allt að 930 GWst/ári. Inntakslón virkjunarinnar, Heiðarlón, verður myndað með stíflu í Þjórsá við Heiðartanga og stíflugörðum upp eftir vesturbakka árinna. Inntaksmannvirki verða í Heiðartanga og stöðvarhús neðanjarðar nærri Þjórsártúni. Frá stöðvarhúsinu munu liggja frárenslisgöng sem opnast út í Þjórsá nokkru neðan við Urriðafoss.

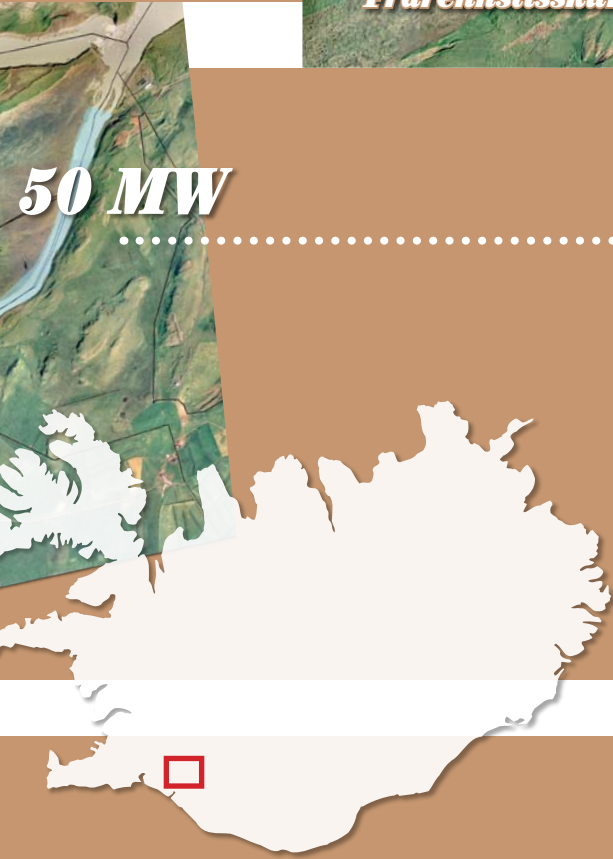
**80 MW**



# Holtavirkjun:

Holtavirkjun verður u.þ.b. 50 MW að afli og orkugeta hennar verður alltað 390 GWst/ári. Inntakslón Holtavirkjunar, Árneshlón, verður myndað með stíflu í Árneshlóni við bæinn Akbraut í Holtum og stíflugörðum í Árneshlóni. Veitumannvirki verða byggð við Búðafoss ofan við Árneshlón og þar verður stærstum hluta Þjórsár veitt í Árneshlóni. Stöðvarhúsið verður staðsett við enda stíflunnar við Akbrautarholt, og frá því mun liggja frárennslisskurður að mestu leyti grafinn í austurhló Árneshlóns niður fyrir Árneshlóni.

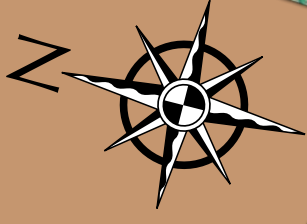
**50 MW**



**125 MW**



# VirkJanir í Neðri-Þjórsá



Ekki er þörf á sérstakri vatnsmiðlun vegna þessaravirkjanaþar sem núverandi vatnsmiðlun á hálandinu nýtist og verða inntakslón þeirra því með því sem næst stöðugri vatnshæð allt árið. Ennfremur nýtast núverandi háspennulínur sem liggja um virkjunarsvæðin en virkjanirnar verða tengdar raforkukerfi landsins um Búrfellslínu 1 (Hvammsvirkjun og Holtavirkjun) og Búrfellslínu 2 (Urríðafossvirkjun).

